

بیماری هیپاتیت ب و اهمیت آن در سلامت باروری

دکتر الهام ابراهیمی

اهمیت بیماری هپاتیت ب

- یکی از مهمترین مشکلات سلامتی جهان
- بار زیادی را به سیستم بهداشتی تحمیل می کند
- تبعات ناشی از آن مثل سیروز و سرطان کبد
- ناقلین زیاد این بیماری در سرتاسر جهان
- افزایش دانش در این حوزه می تواند مانع انتقال شود
- واکسیناسیون گروهها پرخطر ، واکسیناسیون بدو تولد نوزدان و نیز استفاده و دسترسی به ایمونوگلوبولین هپاتیت ب HbIg و دسترسی به داروهای انتی ویروس توانسته امید به جلوگیری از انتقال صددرصدی از مادران مبتلا به جنین داشته باشد.

راه های انتقال

- روابط جنسی
- خون و فراوردهای خونی
- اعتیاد تزریقی و سوزن و سرنگ مشترک
- انتقال عمودی از مادر به جنین
- هیپاتیت ب طبق آخرین شواهد نمی تواند از طریق جفت انتقال یابد اما در طی روند زایمان این انتقال می تواند صورت گیرد.

پیشگیری از انتقال

- هیپاتیت ب طبق آخرین شواهد نمی تواند از طریق جفت انتقال یابد اما در طی روند زایمان این انتقال می تواند صورت گیرد.
- واکسن به تنهایی به میزان ۷۵-۸۰ درصد مانع انتقال بیماری می شود.
- اگر ایمونوگلوبین هیپاتیت ب در بدو زایمان در کنار واکسن به کودکانی که مادران آنها مبتلا بوده اند و تشخیص داده شده اند تزریق شود، ۹۵ درصد جلوی انتقال گرفته خواهد شد.

برنامه های بیماریابی در ایران

- در حال حاضر در کشور هیچ گونه غربالگری اجباری برای هیپاتیت ب در طی بارداری وجود ندارد و افراد به صورت اختیاری و داوطلبانه ممکن است آزمایش داده و از آن بیماری خود آگاه شوند.
- **نکته: اهمیت درک تشخیص مادر و دریافت به موقع ایمونوگلوبین در نوزاد و پیشگیری از انتقال**
- در زمینه واکسیناسیون مبرنامه واکسیناسیون بدو تولد را به صورت سراسری داریم و در سایر گروهها شامل مشاغل پرخطر و معتادین تزریقی و .. به صورت موری ارجاع جهت واکسیناسیون صورت می گیرد.
- در زمینه دارو درمانی ، هم دارونمایی بر اساس ارجاع از درمانگاهها به مراکز مشاوره بیماریهای رفتاری بعد از بررسی انجام خواهد گرفت.

اثرات روانی هیپاتیت ب

- افسردگی
- یاس
- نومیدی
- انگ و استیگما
- احساس گناه
- انزوای اجتماعی
- کیفیت زندگی پایین و...
- لزوم توجه به نحوه برخورد صحیح با بیمار با استفاده از رویکردهای ارتباطی با بیمار

اثرات انگ زدن و ایزولیشن مبتلایان به هپاتیت ب

- انصراف از دریافت خدمت
- چشم پوشی از افشای وضعیت بیماری
- عوض کردن مداوم محل ارائه خدمت
- عدم تمایل به توجه به دستورات پزشک و ارائه دهنده خدمت

حوزه های مهم و حساس ارائه خدمت به مبتلایان هپاتیت ب از دیدگاه سلامت باروری

- قضاوت نکردن
- همدلی
- آشنایی از نیازهای فرد و تلاش در برآوردن نیازها
- گرفتن رضایت برای درخواست تست
- تفسیر تست با انتقال اطلاعات کافی به بیمار
- توجه به رازداری و جلوگیری از فاش کردن وضعیت بیماری برای بیماران دیگر و پرسنلی که مسئول ارائه خدمت به بیمار نیستند شاید مهمترین حوزه ای باشد که بیمار به آن نیاز دارد.

سیاست گذاری سلامت و هیپاتیت ب

- به نظر می رسد که در گایدلاین ها بالینی به موارد زیر توجه شده است:
- پیشگیری از انتقال
- دارودرمانی
- غربالگری
- اما در خصوص مهارت های ارتباط با بیمار به خصوص این بیماری که با انگ و استیگمای اجتماعی همراه است و نحوه ارائه خدمت به صورت اختصاصی با حذف اصول رازداری در راهنماهای بالینی و سیاست گذاری ارائه خدمت خلا وجود دارد.

نیازهای اطلاعاتی حوزه سلامت باروری مبتلایان به هیپاتیت ب

- نیاز به آشنایی با این بیماری قبل از انجام تست غربالگری و آگاهی ضمنی از نتایج تست
- آشنایی با بیماری و نحوه انتقال و مراقبت بعد از انجام تست مثبت غربالگری
- حقوق خود در زمینه افشای بیماری
- اطلاع از نحوه دریافت مراقبت های تخصصی و در صورت امکان رایگان
- نحوه ارجاع و شناسایی مراکز دولتی و خصوصی
- مراقبت از خود و کودک و سایر اعضای خانواده
- روش ترجیحی زایمان و شیردهی

توجهات حین زایمان در مبتلایان به هیپاتیت ب

روش زایمان ترجیحا زایمان طبیعی است مگر اینکه ملاحظات مامایی برای عدم زایمان طبیعی وجود داشته باشد.

زایمان طبیعی باید با کمترین مداخله از نظر معاینات مکرر و زدن کیسه اب و گذاشتن اسکالپ پوست سر جنین و اقدامات تهاجمی باشد

بعد از زایمان نوزاد بلافاصله از جهت شستشو و تزریق واکسن و ایمونوگلوبین مورد بررسی قرار گیرد

مادر می تواند بلافاصله به نوزاد شیر دهد و بسیاری از منابع نیاز به دریافت واکسن و ایمونوگلوبین برای شروع شیردهی را زیر سوال برده اند .

غربالگری جنینی در مبتلایان به هیپاتیت ب

- در زمینه غربالگری و تصمیم به غربالگری با توجه به ملاحظات پیچیده و نیز بررسی های تخصصی از نظر بار ویروسی و ریسک های ناهنجاری و تعدیل ریسک بهتر است مادر مبتلا به هیپاتیت ب جهت بررسی های تخصصی تر به پریناتولوژیست ارجاع شود

• با تشکر